אין דורשין פרק שני חגיגה טו.

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

יכול אני לבעול כמה בעילות בלא דם או דלמא דשמואל לא שביחא אמר להו דשמואל לא שביח [ב] וחיישינן שמא באמבטי עיברה והאמר שמואל [ג] כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו מזרעה [ד] מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר [ה] מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שנאמר [ו] ורוח אלהים מרחפת על פני המים כיונה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר להן רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחוץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הבדלה ביום שני הוא דהואי דכתיב [ז] ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתרי גלימי דפריסי אהדדי ואמרי לה כתרי כסי דסחיפי אהדדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב אומר [ח] אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך: קהלת ה ה

[ב] ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתרי גלימי דפריסי אהדדי ואמרי לה כתרי כסי דסחיפי אהדדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב אומר [ח] אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך: קהלת ה ה

[ג] הן אפקוהו למיטטרון ומחיוהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה [ט] שובו בנים שובבים חוץ מאחר [י] אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מהתוא עלמא ליפוק ליתהני בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולאו אלישע בן אבויה את [כ] עקר פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב [ל] גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה [מ] ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בגן עדן ואחד בגיהנם זכה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב [נ] לכן בארצם משנה יירשו כתיב [ס] ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב [ע] לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו [פ] אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז [צ] ונוחין לאבדן ככלי זכוכית [ק] אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית [ר] אע"פ שנשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרח יש לו תקנה אמר לו אף אתה חזור בך אמר לו [ש] כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו [ת] אמר לו מאיר חזור לאחריך שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חזור בך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו [א] אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו [ב] כי אם תכבסי בנתר ורב כי קמטי אבוריא דכתיב [ג] כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

[ד] מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שנאמר [ו] ורוח אלהים מרחפת על פני המים כיונה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר להן רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחוץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הבדלה ביום שני הוא דהואי דכתיב [ז] ויהי מבריל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתרי גלימי דפריסי אהדדי ואמרי לה כתרי כסי דסחיפי אהדדי אחר קיצין בנטיעות עליו הכתוב אומר [ח] אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך: קהלת ה ה

[ה] דלמיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא [א] דלמעלה לא הוי [ז] לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חם ושלום ב' רשויות [ח] הן אפקוהו למיטטרון ומחיוהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה [ט] שובו בנים שובבים חוץ מאחר [י] אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מהתוא עלמא ליפוק ליתהני בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולאו אלישע בן אבויה את [כ] עקר פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב [ל] גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה [מ] ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בגן עדן ואחד בגיהנם זכה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב [נ] לכן בארצם משנה יירשו כתיב [ס] ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב [ע] לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו [פ] אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז [צ] ונוחין לאבדן ככלי זכוכית [ק] אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית [ר] אע"פ שנשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרח יש לו תקנה אמר לו אף אתה חזור בך אמר לו [ש] כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו [ת] אמר לו מאיר חזור לאחריך שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חזור בך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו [א] אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו [ב] כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

[ו] וזה כיכר תמר כל מלמיד דהוה תמי ליה הוה קטיל ולא עוד אלא דהוה שתין אומנין להודיע [ב] לו שמין יכולת למטטרון יותר ממלאכתו שובו בנים שובבים. בירושלמי מפרש למה מילא לו כך ואיכא טפי מקרמות שדורש והיה הורג [ג] דזוכרי דכרי תורה ואמר כל מלמיד דהוה תמי ליה הוה קטיל ולא עוד אלא דהוה שתין אומנין. להודיע [ב] לו שמין יכולת למטטרון יותר ממלאכתו שובו בנים שובבים. בירושלמי מפרש למה מילא לו כך ואיכא טפי מקרמות שדורש והיה הורג [ג] דזוכרי דכרי תורה ואמר כל מלמיד דהוה תמי ליה הוה קטיל ולא עוד אלא דהוה שתין אומנין

[א] ומיר פ"ח מהלכות יסודי התורה הלכה יא):

הגהות הב"ח

(ב) גמ' תיובי מזרעת דלמא מעיקרא נמי יורה: (ג) שם דלמיתהני ליה רשומת הדא שעתא בימא למיתב ולמיכתב זכוותא: (ד) שם אמת חם ונפוש אמי רשויות יש בשמים מיד תפקוהו: (ה) שם תנן מתחר שידע בבודי ומרד בי אתר הוחל ואיתירך כו' למיכתב דעה מפקח כל"ל ותיבת נפק נמחק: (ו) שם כן כתיב את ששמך יצא בכל הארץ עקר פונגא: (ז) שם כל מה שברא הקב"ה בעולמו ברא כנגדו: (ח) שם לתכון כלי זכוכית כ"ב ס"ת ל"ל האלהים אפילו בכלי חרס אבל כ"ע כי: (ט) שם ובלי זכוכית הללו תש"ס שנשתברו ים: (י) שם אמר לו והלא כבר אמעתי: (כ) שם ללמוד תורה מפיו כיון שהגיע לתחום שבת אמר לו מאיר: (ל) תוס' ד"ה ומחיוהו שאין לו יכולת יותר מלמיעי כל"ל: (מ) ד"ה ברא הורע כי ורש"י ז"ל ותיבת נפק נמחק: (נ) שם לכן אנא מיקרב לרבי קדמאי:

לעזי רש"י

בשטונאד"ר. מקלות.

תורה אור השלם

1. וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם: בראשית א ב
2. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם: בראשית א ו
3. אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת בְּשָׂרֶךָ וְאַל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שְׁגָגָה הִיא לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלֶךָ וְחָבַל אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: קהלת ה ה
4. שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם יְיָ כִּי אֲנִבְּי בְּעַלְתִּי בָּכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם צִיּוֹן: ירמיהו ג יד
5. בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רְאֵה גַּם אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים עַל דִּבְרַת שֶׁלֹּא יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה: קהלת ז יד
6. תֵּחַת בְּשׁוּתְכֶם מִשְׁנֶה וּכְלִמָּה יְרֹנּוּ חֶלְקָם לָכֵן בְּאַרְצָם מִשְׁנֶה יִירָשׁוּ שִׂמְחַת עוֹלָם תִּהְיֶה לָהֶם: ישעיהו סא ז
7. יִבְשׁוּ רֹדְפַי וְאַל אֵבֹשָׁה אֲנִי יִחְתּוּ הֵמָּה וְאַל אֵחַתָּה אֲנִי הָבִיא עֲלֵיהֶם יוֹם רָעָה וּמִשְׁנֶה שִׁבְרֵן שָׁבְרֵם: ירמיהו יז יח
8. לֹא יַעֲרְכֶנָּה זָהָב וּזְכוּכִית וְתַמּוּרָתָהּ כְּלִי פָז: איוב כח יז
9. אֵין שָׁלוֹם אָמַר יְיָ לָרְשָׁעִים: ישעיהו מח כב
10. כִּי אִם תְּכַבְּסִי בְנֶתֶר וְתַרְבִּי לָךְ בֹּרִית נִכְתָּם עֲוֹנֵךְ לְפָנַי נְאֻם אֲדֹנָי אֱלֹהִים: ירמיהו ב כב

גליון הש"ס

גמ' וחיישינן שמא באמבטי עיברה. עיין מ"ש למעלה פט"ו מה"ל: פיסוק הלכה ד ופי"ו מהל' ת"ת הל' יג:

מוסף רש"י

ונוחין לאבדן ככלי זכוכית. לפ שאין להם תקנה (פיס להם תקנה להתיכן ולחזור ולעשות מהן כלי) אלא שנפסדין בשעתן ואין מתקיימין (שבת דף צא.).

רבינו חננאל

דכיון דחזא למטטרון דאתייהיבא ליה רשותא חדא שעתא למיתב למכתב זכותא דישראל אמר גמירי דלמעלה באותו מקום אין שם ישיבה שמא שתי רשויות הן. יצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאלישע אחר שגלוי וידוע לפניו שאינו חוזר בתשובה שלמה לעולם. שאילו היה חוזר לא היה נטרד שאין הפרגוד נפעלה בפני בעלי תשובה מיד מחיוה למטטרון שתין פולסי דנורא. ת"ר שיש עליו דין אלא להראות לאלישע שיש לו אדון שהוא עליו וזה שאמר אחר משום ר' עקיבא כי רשע מתייסר בניהם חלקו וחלק הצדיק והצדיק זוכה בב"ע חלקו וחלק הרשע ואפסקה אקרא זה לכן בארצם משנה יירשו ומשנה שברון שברם. ד"א לאו דסמכא הן וקרא מדרש הוא ולא עיקר. מיהו אית לן למימר שהמחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה ועונו גדול מאד הוא ועליו ועל כיוצא בו נאמר ומשנה שברון

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com